

16de vergadering

Dinsdag 31 oktober 2000

Aanvang 14.00 uur

Voorzitter: Van Nieuwenhoven

Tegenwoordig zijn 140 leden, te weten:

Van den Akker, Albayrak, Apostolou, Van Ardenne-van der Hoeven, Arib, Atsma, Augusteijn-Esser, Van Baalen, Balemans, Balkenende, Barth, Van Beek, Belinfante, Van den Berg, Biesheuvel, Bijleveld-Schouten, Blaauw, Van Blerck-Woerdman, Blok, De Boer, Van Bommel, Buijs, Van de Camp, Cherribi, De Cloe, Cornielje, Crone, Dankers, Depla, Van Dijke, Dijkma, Dijkstal, Dijsselbloem, Dittrich, Van den Doel, Duivesteijn, Essers, Eurlings, Feenstra, Geluk, Van Gent, Van Gijzel, Giskes, Gortzak, De Graaf, De Haan, Halsema, Hamer, Harrewijn, Van Heemst, Herrebrugh, Hessing, Hillen, Hindriks, Van der Hoek, Hoekema, Van der Hoeven, Hofstra, De Hoop Scheffer, Kalsbeek, Kamp, Kant, Karimi, Klein Molekamp, Van der Knaap, Koenders, Kortram, Kuijper, Lambrechts, Leers, Luchtenveld, Marijnissen, E. Meijer, Th.A.M. Meijer, Melkert, Middel, Van Middelkoop, Molenaar, Mosterd, Nicolai, Niederer, Van Nieuwenhoven, Noorman-den Uyl, Oplaat, Örgü, Oudkerk, Van Oven, Passtoors, Patijn, Poppe, Rabbae, Ravestein, Rehwinkel, Reitsma, Van 't Riet, Rietkerk, Rijpstra, Rosenmöller, Ross-van Dorp, Rouvoet, Santi, Scheltema-de Nie, Schoenmakers, Schreijer-Pierik, Schutte, Smits, Snijder-Hazelhoff, Spoelman, Van der Staaij, Van der Steenhoven, Stellingwerf, Stroeken, De Swart, Swildens-Rozendaal, Terpstra, Udo, Valk, Ter Veer, Te Veldhuis, Vendrik, Verbugt, Verburg, Verhagen, Visser-van Doorn, Van der Vlies, Van Vliet, M.B. Vos, O.P.G. Vos, Voûte-Droste, De Vries, Waalkens, Wagenaar, Van Walsem, Weekers,

Weisglas, Van Wijmen, Wijn, De Wit, Witteveen-Hevinga en Zijlstra,

en de heren Kok, minister-president, minister van Algemene Zaken, K.G. de Vries, minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Van Aartsen, minister van Buitenlandse Zaken, De Grave, minister van Defensie, Pronk, minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, mevrouw Netelenbos, minister van Verkeer en Waterstaat, de heer Brinkhorst, minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, mevrouw Borst-Eilers, vice-minister-president, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de heren Van Boxtel, minister voor Grote Steden- en Integratiebeleid, Cohen, staatssecretaris van Justitie, Bos, staatssecretaris van Financiën, Van Hoof, staatssecretaris van Defensie, en mevrouw J.M. de Vries, staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

M.B. Vos, wegens bezigheden elders, alleen voor de middagvergadering;

Bussemaker, wegens bezigheden elders, de gehele week;

Remak, wegens verblijf buitenslands;

Hermann, wegens verblijf buitenslands, tot en met donderdagochtend;

Duijkers, wegens verblijf buitenslands, de gehele week;

Wilders, wegens verblijf buitenslands, tot en met 9 november;

Schimmel, Bakker en Timmermans, wegens ziekte;

Oedayraj Singh Varma, wegens ziekte, de gehele week;

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

De **voorzitter**: Ik verzoek u allen te gaan staan.

Op dinsdag 24 oktober jl. bereikte ons het bericht dat na een moedig gedragen ziekte op de leeftijd van 53 jaar is overleden de heer Harry van Orsouw, werkzaam bij de bodedienst sinds 1981. Hij verzorgde met plezier en toewijding de post voor het presidiumsecretariaat, voor de SDU, voor de voorzitter en voor zijn favoriete dependance, de Vijverhof. Zijn passie was zijn huisje in de Hollandse Rading. Na het weekend vertelde hij aan zijn collega's tot in detail hoe zijn verblijf daar was geweest. Groot respect is er voor de manier waarop Harry omging met zijn ziekte. "Positief blijven" was zijn motto. Wij verliezen in Harry een zeer gewaardeerde kracht en wensen zijn familie, vrienden en collega's veel sterkte toe bij de verwerking van dit verlies. Ik verzoek u om enkele momenten stilte in acht te nemen.

Voorzitter

De aanwezigen nemen staande enkele ogenblikken stilte in acht.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van orde.

Vragen van het lid Van Gent aan de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, over **zijn uitspraken in het boek "Atlas van de verandering" dat hij tijdens zijn ministerschap 'links' en 'rechts' door Haagse collega's is ingehaald.**

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Voorzitter! Verleden week is het boek "Atlas van de verandering" gepubliceerd, een boek van het Nederlands architectuurinstituut. In dat boek staat ook een interview met minister Pronk. Uitspraken in dat interview zijn een aangename verrassing voor de GroenLinks-fractie, maar tegelijkertijd ben ik er ook wat teleurgesteld door. De uitspraken van de minister lijken als twee druppels water op onze inbreng bij de behandeling van de VROM-begroting twee weken geleden. Centrale stelling van ons toen was: de minister voert geen regie over de ruimtelijke inrichting van Nederland. Tijdens de begrotingsbehandeling heeft de minister hoog opgegeven over zijn sturende rol. Zijn startnota, de zogenaamde houtskoolschets, zou richting hebben gegeven aan alle departementale nota's. Deze verdediging wordt echter volledig door hemzelf onderuit gehaald in het genoemde interview. Ik noem twee citaten die lijnrecht tegenover zijn eigen betoog van twee weken geleden staan. Het eerste is: "Ik pretendeer regisseur te zijn. Dat wordt van mij verwacht. Alleen de regiefunctie is op zich niet zo... eh... ingrijpend". Het andere citaat: "Voor je het weet, ben je minister van ruimtelijke aanpassing in plaats van ruimtelijke ordening. Links en rechts word je gepasseerd".

Ik stel de volgende vragen aan de minister.

1. Is hij bereid de uitspraken in "Atlas van de verandering" in de Kamer te herhalen?

2. Is hij voornemens om samen met de collega's in het kabinet de indeling van de departementen ter discussie te stellen en voorstellen te doen voor de vorming van een superministerie van ruimtelijke ordening, met een eigen budget, zoals ook de parlementaire werkgroep ruimtelijke ordening heeft voorgesteld?

3. Wil de echte minister Pronk nu opstaan? Is dat de minister zoals hij zichzelf schetst in het boek "Atlas van de verandering", of is dat de minister die wij anderhalve week geleden hebben gehoord bij de behandeling van de VROM-begroting?

Minister **Pronk**: Mevrouw de voorzitter! In antwoord op de vraag of de echte minister wil opstaan, kan ik zeggen dat dit bij dezen is gebeurd.

Mijn antwoord op de eerste vraag is: het lijkt mij het beste dat ik de tekst van het interview overhandig. Dat gaat ook het snelste.

Het antwoord op de vraag of ik wil voorstellen om de indeling van de departementen te wijzigen en een superministerie in te stellen, luidt: nee.

Voorzitter: Weisglas

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Voorzitter! U zult begrijpen dat ik de reactie van de minister zeer teleurstellend vind. Hij klaagt wel veel dat het toch heel lastig is om als minister van VROM de regiefunctie te kunnen voeren en ook in het boek geeft hij aan dat hij links en rechts wordt gepasseerd, maar met klagen bereik je heel weinig in deze Kamer en in het kabinet. Ik vraag hem daarom nogmaals waarom hij geen concrete initiatieven neemt om werkelijk iets te veranderen. De vorige minister van VROM had al dezelfde soort problemen met de regiefunctie. Welke initiatieven heeft de minister werkelijk genomen ten aanzien van andere ministeries om ruimtelijke plannen aangepast te krijgen? Hij maakt zich er nu met een jantje-van-leiden van af. Ik betreur dat en ben dat zeker van deze minister niet gewend.

Minister **Pronk**: Ik klaag niet, voorzitter. Ik heb de tekst van het interview er nog eens goed op

nagelezen en die tekst vergeleken met hetgeen ik bijna twee weken geleden bij de begrotingsbehandeling heb gezegd. Welnu, ik heb geen enkel licht tussen beide teksten weten te vinden. Klachten vindt men in het betreffende interview, dat overigens dateert van 28 juni van dit jaar en pas deze week is verschenen...

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): De minister zegt dat er geen licht tussen zit en vervolgens zegt hij dat het interview in juli plaatsvond en de begrotingsbehandeling in oktober. Ik wijs erop dat hij in dat interview te kennen geeft dat hij links en rechts wordt gepasseerd op het gebied van de ruimtelijke ordening en dat hij meer een minister is van ruimtelijke aanpassing is. Dat staat in het boek, maar bij de begrotingsbehandeling zei hij wat anders.

Minister **Pronk**: Voorzitter! Ik herneem mijn zin die nog niet afgelopen was. Het interview is afgenomen op 28 juli van dit jaar en is afgedrukt in het schitterende boek "Atlas van de verandering". Ik ben blij dat mevrouw Van Gent hiervoor zoveel reclame heeft gemaakt. Er is echter geen sprake van een klacht in het interview. In dat interview gaat het om een probleemstelling: voor je het weet, ben je minister van ruimtelijke aanpassing in plaats van ruimtelijke ordening. Ik heb gezegd: om te voorkomen dat je links en rechts wordt gepasseerd, dien je initiatieven te nemen. In het desbetreffende interview ben ik uitvoerig ingegaan op een achttal initiatieven. Ik noem er twee. In de eerste plaats het initiatief om de grondpolitiek opnieuw op de agenda te plaatsen en in de tweede plaats het initiatief om te komen tot een fundamentele wijziging van de Wet op de ruimtelijke ordening. De overige zes staan in het interview en ik heb er nog een aantal aan toegevoegd tijdens de begrotingsbehandeling van twee weken geleden. Ik heb niet geklaagd, maar een probleem erkend en omschreven. De antwoorden heb ik niet-limitatief omschreven in zowel het interview als de begrotingsbehandeling.

Het antwoord op de tweede vraag van mevrouw Van Gent is dat er initiatieven zijn genomen in de richting van mijn collega's.